

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«БИКЛӘН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«26» апрель 2021 ел

Биклән авылы

№ 11/1

**Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрендәге 32/1 номерлы каары белән
кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Биклән авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеке уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында
(икенче укылыш)**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Муниципаль
берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, Татарстан Республикасында жирле
үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре
турында» 2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы
Законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28
июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы, Татарстан Республикасы
Тукай муниципаль районы Биклән авыл жирлеге уставының 20, 95-97 статьялары
нигезендә муниципаль берәмлек Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Муниципаль берәмлек Советының 2019 елның 24 сентябрендәге 32/1
номерлы каары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Тукай муниципаль
районы «Биклән авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке уставына түбәндәге
үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне кертергә:

1.1. Уставның 5 статьясы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 20 пунктны
өстәргә:

«20) Россия Федерациясе гражданнары законнары нигезендә рөхсәтsez төзелгән
корылманы сүтү турында каар, рөхсәтsez төзелгән корылманы сүтү турында каар
яки аны жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре, территорияне
планлаштыру документлары яки федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш
объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән билгеләнгән капитал төзелеш
объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларына туры
китерү турында каар кабул итү.»;

1.2. Уставның 5 статьясына түбәндәге эчтәлектәге 3 өлешне өстәргә:

«3. «Жирлекнең жирле үзидарә органнары тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен
гамәлгә ашыру өчен федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында
билгеләнгән тәртиптә, бу максатларга бүлеп бирелгән матди ресурслар һәм финанс

чаралары чикләрендә жаваплылыкка ия. Тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру дәүләт контролендей. Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны контролъдә тоту шартлары һәм тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.»;

1.3. Уставның 6 статьясы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 16, 17 пунктларны өстәргә:

«16) полиция участок вәкаләтлесе вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәрнең күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорына торак урыны бириү;

17) алкогольдән, наркотиктан яки башка токсиналы матдәләрдән исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.»;

1.4. Уставка түбәндәге эчтәлектәге 15.1 статьясын өстәргә:

«15.1 статьясы. Инициатив проектлар

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яки жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча жирлек яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру максатында жирле администрациягә инициатив проект кертелергә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны керту инициативасы белән уналты яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем һәм жирле ижтимагый үзидарә органнары, авыл жирлеге старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны жирлек Советының норматив хокукий акты белән киметелергә мөмкин. Проект инициаторы булу хокукуы авыл жирлеге Советының норматив хокукий акты нигезендә шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алыш баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтиҗәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклө чыгымнары алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, планлаштырылган инициатив түләүләрдән тыш, жирлек бюджеты акчалары күләмен күрсәтү;

8) жирлек Советының норматив хокукий актында билгеләнгән тәртип нигезендә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак жирлек территориясен яисә аның өлешенә күрсәтү;

9) жирлек Советының норматив хокукий актында каралган башка белешмәләр.

4. Инициатив проект, аны авыл жирлеге Башкарма комитетына керткәнче, инициатив проект түрүндә фикер алышу, аның жирлек яки аның өлеше халкы мәнфәгатыләренә туры килүен, инициатив проектны тормышка ашыруның максатка ярашлылыгын билгеләү, шулай ук гражданнар жыене, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан инициатив проектны хуплау түрүндә карап кабул итү максатында гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициатив проектны карау мөмкин.

Авыл жирлеге Советының норматив-хокукий акты белән гражданнарның инициатив проектны хуплау түрүндагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнарны сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән дә күздә тотылыша мөмкин.

Проект инициаторлары инициатив проектны авыл жирлеге Башкарма комитетына керткәндә, аңа гражданнар жыене, жыелышы яки конференцияләре беркетмәсен, гражданнар арасында үткәрелгән сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яки) жирлек яки аның өлеше халкының инициатив проектны хуплавын раслаучы имза кәгазыләрен теркиләр.

5. Авыл жирлеге Башкарма комитетына инициатив проект керту түрүндә мәгълүмат жирлек Башкарма комитетына инициатив проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Тукай муниципаль районның рәсми сайтында <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча урнаштырылыша һәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән, шулай ук проект инициаторлары түрүндә белешмәләрне үз эченә алыша тиеш. Бер үк вакытта гражданнар жирлек Башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге түрүндә аларны тәкъдим итү срокын күрсәтеп (ул биш эш көненнән дә ким булмаска тиеш) хәбәр итәләр. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яше тулган жирлектә яшәүче жибәрергә хокуклы. Авыл торак пунктында гражданнарга әлеге мәгълүмат авыл торак пункты старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән соң 30 көн эчендә мәжбүри каралырга тиеш. Авыл жирлеге Башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча түбәндәге карапларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм жирлек бюджеты түрүндә карап белән тиешле максатларга каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә һәм (яки) жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты түрүндә карапга үзгәрешләр керту) нигезендә аның буенча эшне дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек Башкарма комитеты түбәндәге очракларда инициатив проектны хуплаудан баш тарту түрүндә карап кабул итә:

- инициатив проектны керту һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;
- инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары таләпләренә, әлеге Уставка туры килмәве;
- жирле үзидарә органнарында кирәклө вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;
- жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау, аларны формалаштыру чыганагы булып инициатив түләүләр саналмый;
- инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәләрәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;
- инициатив проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Авыл жирлеге Башкарма комитеты әлеге статьяның 7 өлеше 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яки дәүләт органы каравына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата, инициатив проектларда булырга тиешле мәгълүматлар составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яки) башка норматив хокукий акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлеше таләпләре кулланылмый.

11. Жирлек Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, жирлек Башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аны формалаштыру һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә. Коллегиаль орган (комиссия) составы жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шул ук вакытта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә, конкурс нигезендә сайлап алганда, коллегиаль орган (комиссия) инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин итәләргә тиеш.

13. Проект инициаторлары, жирлек территорияндә яшәүче, гражданнар жыены, жыельши яки конференциясе белән вәкаләт бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән башка затлар инициатив проектны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган формаларда иҗтимагый контрольдә тотарга хокуклы.

өлешендә яшәүчеләр инициативасы буенча жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Жирлек составына керүче торак пункт территориясенең үзара салым акчаларын керту һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жынысы үткәрелергә мөмкин өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

1.13. Уставның 24 статьясы 2 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге жөмләне өстәргә:

«Гражданнарның инициатив проектны хуплавы турында фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча үткәрелгән сораштыруда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлектә яки аның өлешендә яшәүче уналтынчы яшькә житкән халкы катнашырга хокуклы.»;

1.14. Уставның 24 статьясы 3 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 3 пунктны өстәргә:

«3) инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлектә яки аның өлешендә яшәүче уналтынчы яшькә житкән халкы – әлеге инициатива проектын хуплау турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен.»;

1.15. Уставның 24 статьясы 5 өлеше беренче абзацында «жирлек Советы тарафыннан кабул ителә.» сүzlәреннән соң «Гражданнар арасында сораштыру үткәрү өчен «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Тукая муниципаль районның рәсми сайтын файдаланырга мөмкин.» жөмләсен өстәргә.

1.16. Уставның 24 статьясы 5 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге 6 пунктны өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://tukay.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча Тукая муниципаль районның рәсми сайтыннан файдаланып, гражданнарны сораштыру уздырган очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.»;

1.17. Уставның 24 статьясы 7 өлеше 1 пунктында «жирлекнең жирле үзидарә органнары» сүzlәреннән соң түбәндәге сүzlәрне өстәргә: яки жирлек халкы» сүzlәрен өстәргә;

1.18. Уставың 31 статьясы 2 пунктына түбәндәге эчтәге абзацны өстәргә:

«Дайми булмаган нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, жирлек Советы депутатына бер айга өч эш көненә эш урынын (вазыйфасын) саклау гарантияләнә.»;

1.19. Уставның 50 статьясы 1 өлеше 3 пунктына түбәндәге эчтәлектәге абзацны өстәргә:

- Россия Федерациясе гражданнары законнары нигезендә рөхсәтсез төзелгән корылманы сүту турында карап, рөхсәтсез төзелгән корылманы сүту турында карап яки аны жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре, территорияне планлаштыру документлары яки федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр белән билгеләнгән капитал төзелеш объектларын төзу, реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән чик параметрларына туры китерү турында карап кабул итә.»;

1.20. Уставың 50 статьясы 2 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге абзацларны өстәргә:

«- полиция участок вәкаләтлесе вазыйфасын биләгән хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәрнең курсәтелгән вазыйфаны биләү чорына торак урыны бирә;

- алкогольдән, наркотиктан яки башка токсинлы матдәләрдән исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыра.»;

1.21. Уставың 60 статьясы 3 өлешен яңа редакциясендә бәян итәргә:

«3. Дисциплинар җәзаларны куллану һәм бетерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.»

1.22. Уставка түбәндәге эчтәлектәге 90.1 статьясын өстәргә:

«90.1. статьясы. Инициатив проектларны тормышка ашыруны финанс һәм башка яктан тәэмин итү

1. Уставың 15.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан тәэмин итү чыганагы булып жирлек бюджеты турында каарда инициатив проектларны гамәлгә ашыру өчен каралган бюджет ассигнованиеләре, шул исәптән жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатында бирелгән инициатив түләүләр һәм (яки) бюджетара трансфертлар тора.

2. Инициатив түләүләр дигэндә гражданнарның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә төзелгән юридик затларның ирекле рәвештә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә конкрет инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатында жирлек бюджетына күчерелә торган акчалары аңлашыла.

3. Эгәр дә инициатив проект гамәлгә ашырылмаган булса, инициатив түләүләр аларны жирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатында файдаланылмый торган инициатив түләүләрнең калдыгы барлыкка килгән очракта, әлеге түләүләр аларны жирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш.

Аларны жирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Әлеге каарны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә юнәлтергә.

3. Әлеге каарны Биклән авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырып, халыкка игълан итәргә.

4. Әлеге каарны районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында урнаштырырга.

5. Элеге карап үтэлешен контролдэ тотуны законлылык һэм хокук тэргибе буенча дайми комиссиягэ йөклэргэ.

Муниципаль берэмлек Башлыгы,
Совет рэисе

М.Ш. Сэхбеев

